

■ Ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Ἀγιολόγιο τῶν διὰ Χριστὸν Σαλῶν

**Ὁ Ὅσιος Νικόδημος ὁ Νέος,
ὁ διὰ Χριστὸν Σαλὸς***
† 24η Νοεμβρίου (περ. 1305)

Στίχοι

*Λαθὼν βιώσας ψυχοπύκτα τὸ πρόην.
νῦν ἐμφανῶς δέχου ἐκ Χριστοῦ σου τὰ στέφη.*

Ὁ Ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Νικόδημος γεννήθηκε στὴν Βέροια τῆς Μακεδονίας ἀπὸ εὐσεβεῖς γονεῖς.

Ἀπὸ τὴν παιδική του ἡλικία μοναδική του μέριμνα ἦταν ἡ αὐξησις τῶν ἀρετῶν. **Μ**ὲ αὐστηρότητα νηστεία, πολὺωρη προσευχὴ καὶ ἐλάχιστο ὕπνο κατάρθωσε νὰ νεκρώσῃ τελειῶς τὴν σάρκα του.

Ἐκάρη Μοναχὸς σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ Μοναστήρια τοῦ τόπου ἐπὶ βασιλείας Ἀνδρονίκου Β΄ Παλαιολόγου (1282-1328). Ἀφοῦ διέπρεψε στὶς ἀρετὲς τοῦ κοινοβιακοῦ βίου, ἀνεχώρησε, ὡς δεῦτερος Ἀβραάμ, προκειμένου νὰ ἀφιερωθῇ σὲ ἀνώτερους πνευματικοὺς ἀγῶνες στὴν ἡσυχία.

Δεμένος μὲ σχοινιά, περνοῦσε ὄρθιος τὶς μακρὲς του ἀργυπνίες καὶ μὲ τὶς προσευχὲς καὶ τὰ ἄφθονα δάκρυα, τὰ ὁποῖα ἐξέχεε πρὸς τὸν Θεό, ἔφθασε συντόμως στὴν κορυφὴ τῆς ἀπαθείας, ὅπου ἡ θεία Χάρις πληροῖ τὴν ψυχὴ, «ἐν πάσῃ πνευματικῇ αἰσθήσει».

Περιώδευε ἀπὸ τόπο σὲ τόπο καὶ εἰσηλθε στὴν Μονὴ Φιλοκάλλους (ἢ Φιλοκάλλη)** τῆς Θεσσαλονίκης ὡς ἀπλὸς Μοναχός. **Ἡ** ταπεινώσις του ὑπῆρξε παροιμιώδης. **Ἐ**πέδειξε ἰδιαίτερα εὐπειθεια καὶ ὑπακοὴ στὸν Ἡγούμενό του καὶ πρὸς ὄλους τοὺς Ἀδελφούς, σὲ βαθμὸ νὰ προκαλέσῃ στὴν ἀπορία ὄλων.

Γι' αὐτὸ ἄρχισαν νὰ τὸν εὐλαβοῦνται, κάτι τὸ ὁποῖο τὸν δυσaráστησε.

* * *

Ἀπεφάσισε τότε νὰ ἀλλάξη τακτική. Ἄρχισε νὰ δείχνη ἀδιαφορία, νὰ φλυαρῆ καὶ νὰ κάνη ὅ,τι περνοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι του γιὰ νὰ κρύψη τὶς ἀρετές του.

Ἄν δίσταζε νὰ συνομιλῆ μὲ ἠθοποιούς καὶ πόρνες, μὲ σκοπὸ νὰ τοὺς ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὶς ἀμαρτίες τους, πρᾶξις ὅμως ἡ ὁποία ἔδωσε λαβὴ γιὰ κακολογίες εἰς βάρος του, οἱ ὁποῖες ἐξώργισαν τὸν Ἡγούμενο ἐναντίον του, ὁ ὁποῖος ἀναγκαστόταν νὰ τὸν ἐπιτιμᾷ ἐνώπιον ὄλων καὶ μερικὲς φορές τὸν ἐβγαζε ἔξω ἀπὸ τὸ Μοναστήρι. Τότε ἄρχισαν νὰ τὸν περιφρονοῦν καὶ νὰ τὸν περιγελοῦν.

Ὁ Ὅσιος Νικόδημος δὲν προσεπάθησε νὰ ἀπολογηθῆ, θεωρῶν τὴν δοκιμασία αὐτὴ ὡς συμμετοχὴ στὸ Πάθος τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος κατοικοῦσε ἐντὸς του καὶ ἔχων πάντοτε στὸ νοῦ του τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ Παύλου: «Λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματά του νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν...» (Ρωμ. ἡ'18).

Ἐξωρίσθηκε σὲ ἓνα μετόχι τῆς Μονῆς στὴν ὑπαιθρο, ὅπου ἐργαζόταν νηστεύων ὅλη τὴν ἐβδομάδα, τρεφόμενος μόνον μὲ τὴν νοερὰ προσευχή.

Ὅπως ὁ Ἅγιος Βιτάλιος († Μνήμη: 11η Ἰανουαρίου), τὸν βίο τοῦ ὁποῖου ἐθαύμαζε, διένειμε τὴν τροφή του στοὺς πτωχοὺς ἢ στὶς πόρνες, οἱ ὁποῖες ἐλάμβανον τὶς ἐλεημοσύνες του ὡς μισθὸ ὥστε νὰ μὴν χρειασθοῦν νὰ ἀμαρτήσουν τὴν ἡμέρα ἐκείνη. Ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀνθρωπότητος, ἀπὸ τὴν λύσσα του κατὰ τοῦ ἀθλητοῦ αὐτοῦ τῆς ἀγνείας, διέδωσε καὶ ἄλλες διαβολές γιὰ τὸ πρόσωπό του.

Μία ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ Ὅσιος ἔτυχε νὰ εὐρίσκεται στὴν πόλι, δέχθηκε ἐπίθεσι ἀπὸ κάποιους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐκτύπησαν μὲ τὰ ξίφη τους, ἐπειδὴ εὐρίσκετο μαζὶ μὲ πόρνες. Κατάφερε νὰ συρθῆ μέχρι τὴν Μονή, ἀλλὰ ὁ Ἡγούμενος δὲν τὸν δέχθηκε καὶ ἔτσι ὁ Ἅγιος παρέδωσε τὴν ψυχὴ του στὸν Κύριο, ἐκεῖ στὴν πύλη τοῦ Μοναστηριοῦ (περὶ τὸ 1305).

* * *

Ἀργότερα, κάποιοι περαστικοὶ ἀντιλήφθηκαν μίαν ἐξαίσιαν εὐωδία στὸν τόπο, ὅπου ὁ Νικόδημος εἶχε ταφῆ ἄνευ τιμῆς. Τὸ σῶμά του εὐρέθη ἄφθαρτο, ὅταν ἀνοιξαν τὸ μνημα νὰ τὸ πάρουν. Ὁλόκληρη ἡ πόλις ἐώρτασε τὸ γεγονός. Ὁ Αὐτοκράτωρ Ἀνδρόνικος

Β', ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο τότε στὴν Θεσσαλονίκη, ἦταν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς λιτανεύσεως τῶν Λειψάνων τοῦ Ὁσίου γύρω ἀπὸ τὰ κάσ-τρα καὶ ἀμέσως ἄρχισαν νὰ ἐπιτελοῦνται θαύματα στὸν τάφο του.

Οἱ ἀλλεπάλληλες καταστροφές τῶν τόπων δὲν διέσωσαν τὸ Λείψανό του, ἀλλὰ οὔτε καὶ τὴν ἀκριβῆ τοποθεσία τῆς Μονῆς Φιλοκάλλους.

* * *

Τὸν Βίο τοῦ Ὁσίου Νικοδήμου ἔγραψε τὸν ΙΔ' αἰ. ὁ Ἅγιος Φιλόθεος Κωνσταντινουπόλεως ὁ Κόκκινος, ὁ ὁποῖος διετέλεσε μετέπειτα Ἡγούμενος στὸ Μοναστήρι τοῦ Φιλοκάλλους.

Ἀκολουθία καὶ Παρακλητικὸ Κανόνα συνέγραψε ὁ π. Ἀθανάσιος Σιμωνοπετρίτης, δευτερο δὲ Παρακλητικὸ Κανόνα ὡς καὶ Χαιρετισμοὺς ἔγραψε ὁ π. Πορφύριος Σιμωνοπετρίτης.

(*) Νέος Συναξαριστὴς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὑπὸ Ἱερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, τ. Γ', Νοέμβριος, σελ. 265, 267, ἐκδόσεις «Ἰνδικτος», Ἀθήναι 2004. • Ἰκαρος Πετρίδης, Ἑμπαίζοντες «Ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν...», σελ. 150-153, ἐκδόσεις «Μορφὴ ἐκδοθῆτω», Ἀθήνα, Μάρτιος 2008. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

(**) Ἡ Μονὴ Φιλοκάλλους ἢ Φιλοκάλλη δὲν ὑπάρχει σήμερα. Πληροφορίες γιὰ τὴν Μονὴ εὐρίσκουμε σὲ ἄρθρο τοῦ Γ. Θεοχαρίδη: «Μία ἐξαφανισθεῖσα σημαντικὴ Μονὴ τῆς Θεσσαλονίκης», Μακεδονικά 21 (1981), σελ. 319-348.

+

*Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ,
τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ,
προσκύνησις καὶ εὐχαριστία,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
Ἀμήν!*

